

RINNAN-BANDEN: Den hemmelige delen av rettsoppgjøret mot Rinnan-banden er nå frigitt. Tiltalte nr. 6 – Kitty Grande – sto for fire år siden frem på svensk TV. ARKIVFOTO

Rinnan-banden blir TV-serie

NRK lager nå TV-dokumentar om tyskernes farligste angiver under krigen, Henry Oliver Rinnan.

PER ANNAR HOLM

Trondheim. Høsten 1995 kommer NRK Sør-Trøndelag med fem programmer om angiveren og torturisten fra Levanger. Bjørn Nilsen håper å presentere fire timer med tildels helt nytt materiale.

— Kanskje måtte det gå 50 år før det var mulig å lage en slik serie. Men nå haster det. Flere sentrale aktører og kilde er allerede døde, og noen er også blitt borte etter at arbeidet begynte, sier Nilsen.

Gjennom sin gruppe «Sonderabteilung Lola» lammet Rinnan i perioder motstandsbevegelsen i Midt-Norge. Mange gode nordmenn arbeidet aktivt for «patrioten Olav Whist» -

DOKUMENTAR: Programsekretær Bjørn Nilsen er mannen bak dokumentarserien om Rinnan-banden.

ANGIVER: Henry Oliver Rinnan (t.h.) var tyskernes farligste agent i Norge under krigen. Nå blir bandens herjinger NRK-dokumentar. ARKIVFOTO

noen av dem vet fortsatt ikke at dette i virkeligheten var Rinnan selv.

I 1946 ble han dømt til døden og senere skutt på Kristiansten festning i Trondheim. Rinnan ble funnet skyldig i 13 drap. Også 13 av bandemedlemmene fikk dødsdom. To ble senere benådet og fikk straffen omgjort til fengsel.

— Det er hevet over tvil at Rinnan var den nordmann som gjorde mest skade under krigen. Men bildet er

mer nyansert enn at det var en taper fra Levanger som fikk sparken på sykkelverkstedet og senere ønsket å hevne seg på alt og alle, sier Bjørn Nilsen.

I Trøndelag var Henry Oliver Rinnan på hjemmebane. Men både på Morekysten, i Tromsø, Oslo og i Nordland opererte hans agenter. Mindre kjent er kanskje hans kontakter over til Sverige og Finland. — Flere prøver nå å revidle historien. Et slikt eks-

empel er Rinnan-bandens tiltalte nr. 6 - Kitty Grande - som for fire år siden sto frem på svensk TV med sin versjon. Vi har ingen slike ambisjoner, men vi vil ha flere fakta på bordet. Slik jeg nå ser det vil vi starte med hovedmannen i samtiden og krigssituasjonen. De tre neste programmene vil bli viet brødden i bandevirksomheten, før vi ender opp med rettsaken hvor materialet fra den hemmelige delen av oppgjøret med

Rinnan nå er blitt nedgradert, sier Nilsen.

Det er prosjektpenger direkte fra kringkastingssjef Einar Førde som muliggjør million-satsingen. Hvis flere land viser interesse, blir det også mulig å søke om å få stikke et suger ned i det nordiske kabel-TV-fondet.

Fra nyttår vil et TV-team på seks være øremerket dokumentarserien: Dag Hermansen (produsent), Ing-

rid Wold (produksjonsleder), Sverre Ustad (kamera), Thor Erik Olsen (lys), Joar Blekkan (lyd) og prosjektleder Bjørn Nilsen.

De nærmeste to årene vil NRK-teamet oppsøke personer og steder som sto i fokus for noen av krigens mest uhyggelige episoder i Norge. Torturkamerne i «Bandeklosteret» og Misjonshotellet i Trondheim blir sannsynligvis rekonstruert. Nøkkelpersoner vil

bli tatt med til åsteder og intervjuet der.

— Også fiendebildet forandrer seg over tid. Mange som sitter på viktig informasjon har lenge følt seg bundet av taushetsplikt. Men skal opplysningene bli bevart for ettertiden, haster det å få samlet dem inn. Mange har alt kontakten oss, men vi ønsker stadig henvendelser fra folk som var direkte berørt eller har materiale eller opplysninger å gi, sier Bjørn Nilsen.

104887